

Tillsammans för ett bättre liv – livet ut

På Tegs vård- och omsorgsboende får en boende med demenssjukdom ett bättre liv när samarbetet mellan personal, enhetschef och Demensteamet fungerar optimalt.

Demensteamet berättar att de får in en förfrågan om att stötta personalen kring en person med demenssjukdom i början av april. Personalen har svårigheter att få stötta den boende med hygien och att byta kläder. Den boende har dålig aptit och har gått ner i vikt.

Vad har hänt tidigare?

Den boende har fått ökande beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom (BPSD) det senaste halvåret. En BPSD-kartläggning visar att hen har höga poäng på ångest, motorisk rastlöshet och ätstörning. Det betyder att symtomen visar sig dagligen och är mycket omfattande, personen mår dåligt i sin situation och personalen har inte strategier så att de kan hantera eller avleda situationerna som uppstår.

Andra svåra symtom som agitation, lättretlighet och depression finns också och dessa är även de svåra att hantera för personalen och skapar en svår situation för den boende.

Vad behöver förändras?

Enhetschef och medarbetare i Demensteamet har dialog om situationen och planerar för hur Demensteamet ska stötta personalen. EC nämner att hon funderar på om det är något i boendemiljön på enheten som behöver förbättras och man planerar för att Demensteamet ska göra observationer för att fånga de situationer som personalen behöver stöd i och sedan träffa personalgruppen i handledning.

Samarbete och kompetensutveckling – två strategier i processen

Demensteamet gör observationer vid tre tillfällen i april. Observationer görs vid morgonhygien, lunch och under eftermiddagen. I samband med observationerna har Demensteamet dialog med personal som de möter på enheten och ger tips på åtgärder och strategier som de kan prova. Bland annat rekommenderas att de har ett rent ombyte av kläder nära till hands på toaletten som de lätt kan komma åt när tillfälle ges. De får också tips om att dela upp hygiensituationen, så att i stället för att den boende duschar så får hen stöd med att tvätta kroppens olika delar vid flera tillfällen. De använder en kroppsbild och markerar vilken del av kroppen som har tvättats som stöd för att alla i personalgruppen ska veta vad som gjorts och vad som återstår. Vid måltidssituationen rekommenderar Demensteamet att de erbjuder den boende det som hen gillar samt stöttar och uppmuntrar matintaget.

Den 17 maj genomförs en handledning med hela personalgruppen inklusive enhetschef. Ny BPSD-kartläggning och bemötandeplan samt nya åtgärder tas fram.

BPSD-kartläggningen visar att symtom som agitation och nedstämdhet har börjat minska. Ångest, upprymdhet, apati och hämningsslöshet har försvunnit. Lättretlighet är kvar på ungefär samma nivå. Motorisk rastlöshet och ätstörningar kvarstår men allvarlighetsgraden på ätstörningarna har minskat. Dock har det tillkommit hallucinationer som ibland är svåra att bemöta för personalen.

Under handledningen diskuteras miljön på avdelningen. En plan för möblering och avskärmning tas fram.

Som åtgärd för att minska ätstörningen provas följande:

- Skapa en egen sittplats i dagrummet tillsammans med personal som sitter med som måltidsstöd med egen tallrik och mat.
- Påminna och uppmuntra till matintag. Hjälプ med matning ibland vid behov.
- Servera maten i små portioner på en liten tallrik. Erbjud alternativ som hen brukar uppskatta om maten inte smakar.
- Erbjud små frekventa måltider under dagen.

Som åtgärd för att stödja vid hygien:

- Personalen möter upp den boende medan hen ligger i sängen helst innan hon vaknat.
- Sätter sig ner i ögonhöjd, säger godmorgon med glad röst. Den boende tycker om närhet och att få en kram.
- Skapa en relation med samtal, gärna om hens barnbarn.
- Efter detta så bjud med hen till badrummet och börja med en enkel aktivitet, som att borsta tänderna.
- Ta ett moment i taget. Skyl de delar som inte tvättas/duschas med en handduk eller tröja.
- Vid dusch börjar man nerifrån med fötter och underben och går uppåt.

Som åtgärd för bättre sömn:

- Vid kl. 19-20 gör personal i ordning i rummet inför natten och motivera den boende att byta om till nattkläder.
- Drar ner persiennerna och viker upp täcket

På väg mot visionen – mår bättre, är gladare och mer delaktig i aktiviteter

En månad efter handledningen görs en uppföljande BPSD-kartläggning tillsammans med enhetschef, omsorgspersonal och Demensteamet. Den visar att symtomen agitation, depression och ätstörningar är helt borta. Det kvarstår symtom med hallucinationer men där har personalen strategier i sitt bemötande och symtomet upplevs vara mer positivt än negativt. Lättretlighet kvarstår på ungefär samma nivå. Motorisk rastlöshet har minskat i allvarlighetsgrad.

Personalen beskriver att det har skett en dramatisk förändring hos den boende som är gladare och mer delaktig i olika aktiviteter.

Miljön på enheten har förändrats så att man nu har köpt in skärmar för att skärma av och skapa minskat stimuli. Man har även ändrat hens placering under måltiderna. Nu sitter hen tillsammans med en personal som hela tiden stödjer hen.

Framgångsfaktorer

Enhetschef betonar att det är viktigt att möjliggöra för de flesta i personalgruppen att delta vid handledning för att kunna vara delaktig i processen med att ta fram åtgärder. Demensteamet ger var och en i personalgruppen möjlighet att berätta om hur de ser på situationen och ge förslag på åtgärder. Dialogen är kreativ och som enhetschef tar jag ansvar för att hålla ordning så att man inte pratar i munnen på varandra. Mellan handledningarna så följer jag upp hur det fungerar varje vecka för att veta att personalen följer de överenskommelser som gjorts och påminna om att man behöver hålla ut och inte ge upp om det inte fungerar på en gång.

Demenssjukköterska betonar att samarbetet mellan de olika professionerna i teamet var en framgångsfaktor. Då enhetschef, HSL-personal och omsorgspersonal samarbetar och håller fast vid överenskomna åtgärder samt dokumenterar uppföljning i vårdplan, så blir det möjligt för alla att följa processen och det främjar i sin tur det kollegiala lärandet och utvärdering av insatta åtgärder. Genom

att agera snabbt fick åtgärderna snabb effekt och kunde utvärderas. Redan under handledning initierar enhetschef inköp av skärmar för att förbättra boendemiljön.

Den svåra situationen för den boende med demenssjukdom förändrades till det bättre när personal och enhetschef fick stöd av Demensteamet. Bra dialog, gott samarbete, kompetensutveckling genom att dela erfarenheter, men framför allt att göra som man kommit överens om, är viktiga framgångsfaktorer att ta med sig när liknande svårigheter uppstår. Enhetschef betonar att som chef behöver man vara med och leda sina medarbetare i förändringsarbetet, i dialog med Demensteamet, för att nå goda resultat.